

Huvudman

Härnösands kommun
kommun@harnosand.se

Beslut

Datum 2026-07-06

Dnr 2026:4282

Sida **1 (9)**

Ärendet

Tillsyn av Härnösands gymnasium 3 i Härnösands kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Härnösands kommun en anmärkning avseende brister rörande det löpande arbetet för att säkerställa beredskap och åtgärder för att neka obehöriga tillträde. Härnösands kommun ska senast den **6 oktober 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Ange kontorsadress. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:4282) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har sommaren 2026 genomfört en riktad tillsyn av Härnösands gymnasium 3 i Härnösands kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Härnösands gymnasium 3 följer gällande bestämmelser om säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte avseende beredskapsplan, löpande arbete för att säkerställa beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om sådana situationer samt åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten under den tid verksamheten pågår. Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, personal och rektorn samt observationer på skolenheten den 26 maj 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, såsom beredskapsplan och rutiner. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Beredskapsplan

Skolinspektionen har tagit del av "Beredskapsplan för allvarliga våldssituationer eller hot om allvarlig våldssituation". Av planen framgår att den gäller för all personal och elever på skolenheten. Vidare innehåller planen avsnitt beträffande hur personal och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation, organisation och ansvarsfördelning, larm och varningsrutiner, utbildning och övning samt kommande planerade åtgärder. Därutöver har huvudmannen inkommit med " Handlingsplan vid

hot och våld på Härnösands Gymnasium, anpassad Gymnasieskola, och Kulturskolan". I rutinen framgår hur personal ska agera vid hotsituationer på skolan.

Personalen uppger att åtgärderna i beredskapsplanen har arbetats fram över tid och dessa diskuterades redan innan lagskärpningen kom 2025. Vidare uppger personalen att det finns framtida åtgärder i beredskapsplanen särskilt gällande elevernas involvering och skyltning på skolans område.

Rektorn uppger att nuvarande beredskapsplanen togs fram för cirka ett år sedan med anledning av den nya lagsstiftningen. Planens innehåll har framför allt tagits fram av skolans skyddskommitté, där bland annat rektorerna och skyddsombud deltar i arbetet.

Löpande arbete för att säkerställa beredskap

Identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter

Personalen uppger att det sker ett löpande arbete på skolan gällande att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter, bland annat har en sårbarhetsinventering utförts på skolan där skolans säkerhetskommitté identifierade vissa brister, såsom att det saknades skyltning på skolan om att skolan inte är en allmän plats. Vidare utförs det kontinuerligt skyddsronder på skolan och vissa i personalen arbetar med säkerhetsfrågor löpande. Skolan samarbetar därtill med huvudmannens säkerhetsintendenter, där eventuella säkerhetsfrågor som upptäcks lokalt kan lyftas fram. Personalen uppger vidare att det har genomförts fysiska anpassningar av skolan, bland annat har man valt att låsa skolans ytterdörrar och det har satts upp kameror på skolan.

Rektorn bekräftar att det genomförs sårbarhetsinventeringar på skolan och att därigenom har vissa riskområden på skolan identifierats. Utöver detta genomförs trygghetsenkäter med både personal och elever. Sakfrågor kopplade till säkerhet och beredskap tas löpande upp i den lokala skyddskommittén och det genomförs utbildning med personal kontinuerligt och rektorn lyfter särskilt att skolan nyttjar beredskapsveckan för dessa frågor.

Information till personal och elever

Eleverna uppger att de inte har fått information om hur de ska agera vid hot eller våld utöver att de har fått ta del av en presentation som handlade om vilka personer eleverna skulle ta kontakt med i olika situationer av kris men framför allt beträffande i händelse av krig. Vissa elever har fått information om att de ska kontakta personal om de ser någon obehörig på skolområdet.

Personalen uppger att beredskapsplanen finns tillgänglig digitalt för samtlig personal på skolan och att delar av beredskapsplanen har tagits upp med personalen. Det har på arbetsplatsträffar och enhetsvis diskuterats med personalen hur de ska agera vid allvarliga våldssituationer. Dessa diskussioner brukar oftast ske under höstterminen och personalen säger att bland annat inrymning och utestängning har diskuterats. Vidare säger personalen att planen skickas ut till all personal varje hösttermin i samband med att den ska revideras. Gällande information till eleverna säger personalen att eleverna inte fått särskilt mycket information i dagsläget för att det har mest varit fokus på information till personalen i ett första steg. Tanken är att eleverna ska få information efter att personalen är fullt informerad.

Rektorn bekräftar elevernas och personalens utsagor gällande information till eleverna och säger vidare att skolläningen tidigare fått information till sig om att man inte ska kommunicera med eleverna angående allvarliga våldsdåd men att skolan numera är medvetna om att det ska ske. Rektorn säger vidare att det som eleverna informeras om i nuläget i relation till våldsdåd och hot om våldsdåd är om skolans kränkingsärenden och liknande, men eleverna får ingen information om pågående dödligt våld i nuläget. Beträffande information till personalen uppger rektorn att denne informerar personalen löpande om beredskapsplanens innehåll, både vid läsårsstart, under beredskapsveckan och via det löpande arbetet i skyddskommittén.

Utbildningsinsatser och övningar

Eleverna uppger att de har genomfört utrymningsövningar vid brand och att de vid övningarna fick information om skolans olika utrymningsvägar och återsamlingsplatser.

Personalen uppger att det har genomförts utbildningsinsatser för dem, senast i form av en praktisk övning på inrymning genom att lektionssalar har gått igenom och problematiserats utifrån deras utformning och placering. Utestängning som handlingsalternativ har tagits upp på föreläsningar i samband med inrymning och utrymning men inte övats på praktiskt.

Rektorn uppger att eleverna inte har övat på inrymning- och utestängningsövningar kopplat till allvarliga våldssituationer men att det är en åtgärd som planeras, vilket även framgår av beredskapsplanen. Rektorn uppger vidare att sådana övningar och information till eleverna eventuellt kommer genomföras i samband med beredskapsveckan under hösten 2026. Gällande utbildningsinsatser och övningar för personalen uppger rektorn att de har fått utbildning i pågående dödligt våld, bland annat genom att filmer från Myndigheten för civilt försvar har visats för personalen med efterföljande diskussion och det har genomförts praktisk övning gällande

inrymning. Utestängning har diskuterats med personal ur ett teoretiskt perspektiv. Vidare har personal fått ta del av en VR-utbildning kopplat till bemötande och hotfulla situationer.

Åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde
Tillträdesbegränsningar/tydligt markerad skolenhet

Vid verksamhetsbesöket framgår att skolenheten består av flera ej sammankopplade skolbyggnader där Härnösands gymnasium 3 har verksamhet i tre av skolbyggnaderna. För att komma in i skolbyggnaderna krävs särskilt inpasseringskort. Eleverna har endast möjlighet till inpassering till de skolbyggnader där de får vistas med anledning av lektioner och matsal. Kameror finns i korridorerna på hela skolan, men särskilt på platser där få elever rör sig.

På skolområdet finns det två skyltar vid två av skolbyggnaderna som visar skolområdet, utöver detta saknas skyltning som markerar var skolområdet börjar samt information om att obehöriga inte äger tillträde. I beredskapsplanen framgår att en planerad insats är att sätta upp skyltning på skolbyggnaderna där det framgår att skolan inte är en allmän plats och att besökare hänvisas till expeditionen.

Rutiner för besök av utomstående och avvisande av obehöriga

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens rutiner för hantering av besökare och obehöriga i lokalerna. Av rutinerna för besök framgår att skolan inte är en allmän plats och att besök ska planeras i förväg. Besökare hänvisas till expeditionen och personal som bokat in besök ansvarar för att möta upp och ta emot personen.

Av rutinerna för avvisning av obehöriga personer framgår att skolan inte är en allmän plats och att obehöriga ska identifieras och sedermera avvisas om personen inte kan påvisa ett giltigt ärende på skolan.

Kännedom om rutiner

Eleverna uppger att de ska informera personal på skolan om det dyker upp personer som inte hör hemma på skolan men att det ibland kan vara svårt att avgöra vem som är obehörig eller inte.

Personalen uppger att besöksrutinerna är tillgängliga för all personal digitalt och att den har tagits upp på arbetslagsträffar. Personalen uppger vidare att både besöksrutinerna och rutinerna gällande avvisning av obehöriga personer är kända för personalen och att all personal har ett ansvar att avvisa obehöriga personer för det fall de kommer i kontakt med sådan person.

Rektorn uppger att det är vanligt med diskussioner gällande avvisning med personalen och att rutinerna lyfts vid läsårsstart och av arbetslagsledare löpande samt när det inträffat händelser eller ärenden med avstängda

elever. Gällande besöksrutinerna uppger rektorn att dessa har funnits länge och kommuniceras även ut till vårdnadshavare vid föräldramöten muntligen.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det på varje skolenhet

1. finns en beredskapsplan som anger de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation, och
2. bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer (6 a kap. 3 § 1 och 2 skollagen).

Enligt förarbeten ska det i en beredskapsplan framgå hur personal, barn och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation. (prop. 2024/25:160 s. 46, 157).

Av förarbeten framgår vidare att ett löpande arbete innebär att huvudmannen måste se till att det sker ett kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter samt att beredskapsplanen eller andra säkerhetsåtgärder uppdateras eller ändras när omständigheterna medför ett behov av detta. Inom ramen för det löpande arbetet måste det även säkerställas att personal och elever får information om planeringen och de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Ett löpande arbete med beredskap innefattar vidare att personal genomför övningar i enlighet med beredskapsplanen för till exempel inrymning, utrymning och utestängning (prop. 2024/25:160 s. 41, 44, 157 och 158).

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det på varje skolenhet vidtas åtgärder för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till enheten under tid när verksamheten pågår (6 a kap. 4 § skollagen).

Av förarbeten framgår att åtgärder som behöver vidtas är att se till att det finns tillträdesbegränsningar. Sådana kan vara fysiska i form av t.ex. grindar och lås men det kan också handla om att se till att enhetens område är tydligt markerat och att de villkor som gäller för att vistas på området kommuniceras utåt på ett tydligt sätt. Vid samnyttjande av lokaler och ytor behöver åtgärder vidtas för att tydliggöra gränserna mellan det område som enbart disponeras av skolan och gemensamt nyttjade ytor.

Huvudmannen bör också begränsa möjligheterna för utomstående personer att fritt röra sig från angränsande ytor och gemensamma ytor in på enheterna. Det måste vid varje skolenhet övervägas vilka åtgärder som i det enskilda fallet är nödvändiga och möjliga för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till området. De olika förutsättningar som gäller för olika enheter innebär att olika åtgärder kan vara aktuella. I den mån t.ex.

kulturskola eller liknande verksamhet bedrivs i skolans lokaler under skoldagen är det väsentligt att skolan har tydliga rutiner och riktlinjer för när personer som hör till dessa verksamheter får vistas inom enheten. Bestämmelsen innebär inte ett krav på att varje möjlighet för en utomstående person att ta sig in på området undanröjs, genom exempelvis fysiska säkerhetslösningar eller genom att personal övervakar skolområdet. Om en obehörig person uppmärksammas på området måste emellertid åtgärder vidtas för att förmå denna att lämna området (prop. 2024/25:160 s 159).

Det framgår vidare av förarbeten att om det saknas rutiner och riktlinjer för när utomstående ska ha rätt eller möjlighet att vistas på skolenheten kan det lätt uppstå gråzoner och oklarheter kring vilka som har rätt att vistas där. Rutinerna bör syfta till att tydliggöra hur utomstående besökare ska agera om de vill besöka t.ex. skolan, hur skolan ska agera för att ta emot sådana besökare och hur obehöriga personer kan avvisas från enheten. Rutiner kan exempelvis handla om att besök ska anmälas på ett visst sätt, att personal ska möta upp besökare vid entrén, att besökare ska bära besöksbricka eller liknande och att skolpersonal ska fråga utomstående som de inte känner igen varför de är där. Rutiner och riktlinjer måste vidare kommuniceras utåt på ett ändamålsenligt sätt (prop. 2024/25:160 s. 59).

Skolinspektionens bedömning

Beredskapsplan

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att det finns en aktuell beredskapsplan för Härnösands gymnasium 3. Vidare konstaterar Skolinspektionen att det av aktuell plan framgår hur personal och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation. Därutöver framkommer att skolenhetens dokument "Handlingsplan vid hot och våld på Härnösands Gymnasium, anpassad Gymnasieskola, och Kulturskolan" innehåller motsvarande information beträffande hot om allvarlig våldssituation. Skolinspektionen bedömer därmed att skolenheten uppfyller författningarnas krav vad gäller beredskapsplan.

Löpande arbete för att säkerställa beredskap

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att det finns ett kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker och göra anpassningar i skolans verksamhet. Det har getts information till personal gällande de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation samt genomförts utbildningsinsatser och övningar för personal. Eleverna har genomfört utrymningsövningar vid brand. Gällande information till eleverna framgår dock av samstämmiga uppgifter från elever, personal och rektor att samtliga elever inte fått

information gällande de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Detta är en brist.

Åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att det finns tillträdesbegränsningar till skolbyggnaderna genom att samtliga ingångar är låsta. Utredningen visar dock att det, förutom två skyltar vid två av skolbyggnaderna, saknas skyltning om var skolområdet börjar och att det inte framgår vilka villkor som gäller för utomstående att vistas på skolområdet. Detta är en brist.

I övrigt visar utredningen att rutiner vid besök och hantering av obehöriga personer är kända och tillämpas av personalen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Härnösands kommuns verksamhet vid Härnösands gymnasium 3 uppfyller inte författningarnas krav fullt ut vad gäller det löpande arbetet för att säkerställa beredskap och åtgärder för att neka obehöriga tillträde. Utredningen visar att eleverna inte har fått information om huvuddragen av de handlingsalternativ som finns om en allvarlig hot- eller våldssituation uppstår. Detta är en brist. Utredningen visar också att det förutom två skyltar vid två av skolbyggnaderna saknas skyltning som påvisar var skolområdet börjar samt att det inte framgår vilka villkor som gäller för utomstående att vistas på skolområdet. Det framgår dock också att skolenhetens löpande arbete för att säkerställa beredskap samt arbetet för att neka obehöriga tillträde i övrigt uppfyller författningarnas krav. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Härnösands kommun en anmärkning.

X Jenny Fahlman

Beslutsfattare
Signerat av: Jenny Fahlman

X Simon Fast

Föredragande
Signerat av: Simon Fast

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren David Carvajal Winberg medverkat.